

- 1) Niech $V \neq \emptyset$, $(\mathbb{K}, \oplus, \odot)$ - ciało przemienne, $\#\mathbb{K} \geq 2$. Definiujemy dwa działania:
" + " : $V \times V \rightarrow V$ - działanie wewnętrzne w V (dodawanie wektorów)
" · " : $\mathbb{K} \times V \rightarrow V$ - działanie zewnętrzne w V (mnożenie wektorów przez skalar)
Wówczas czwórkę $(V, \mathbb{K}, +, \cdot)$ nazywamy **przestrzenią wektorową (liniową)** nad ciałem $\mathbb{K}$, jeśli spełnione są 4 aksjomaty:

- $(V, +)$ - grupa abelowa, tzn. działanie $+$ jest łączne, przemienne, posiada element neutralny, tzw. wektor zerowy $\bar{0}$ oraz każdy wektor w posiada element symetryczny $-w$
- $\forall u, v \in V \quad \forall \alpha \in \mathbb{K}: \quad \alpha(u + v) = \alpha u + \alpha v$
- $\forall u \in V \quad \forall \alpha, \beta \in \mathbb{K}: \quad (\alpha \oplus \beta)u = \alpha u + \beta u$
- $\forall u \in V: \quad \mathbf{1} \cdot u = u$, gdzie $\mathbf{1}$ element neutralny $\odot$.

Elementy zbioru V nazywamy **wektorami**, natomiast elementy ciała $\mathbb{K}$ - **skalarami**. Będziemy używać uproszczonego zapisu $V(\mathbb{K})$ - przestrzeń wektorowa V nad ciałem $\mathbb{K}$.

- 2) W szczególności dla $V = \mathbb{R}^n$, $u = (x_1, \dots, x_n) \in \mathbb{R}^n$, $v = (y_1, \dots, y_n) \in \mathbb{R}^n$ mamy
- suma wektorów: $w = u + v = (x_1 + y_1, \dots, x_n + y_n) \in \mathbb{R}^n$
  - mnożenie wektora przez skalar: $\alpha u = (\alpha x_1, \dots, \alpha x_n) \in \mathbb{R}^n$
  - wektor zerowy: $\bar{0} := (0, 0, \dots, 0) \in \mathbb{R}^n$
  - wektor przeciwny: $-u = (-x_1, \dots, -x_n) \in \mathbb{R}^n$
- 3) Niech $(V, \mathbb{K}, +, \cdot)$ będzie przestrzenią wektorową. Podzbiór $U \neq \emptyset$ przestrzeni V nazywamy **podprzestrzenią wektorową (liniową)** wtedy i tylko wtedy, gdy spełnione są warunki:
- $\forall u, v \in U: \quad u + v \in U$
  - $\forall \alpha \in \mathbb{K} \quad \forall u \in U: \quad \alpha \cdot u \in U$.
- 4) Niech $(V, \mathbb{K}, +, \cdot)$ będzie przestrzenią wektorową. Podzbiór $\emptyset \neq U \subset V$ jest podprzestrzenią wektorową w V wtedy i tylko wtedy, gdy $\forall \alpha, \beta \in \mathbb{K} \quad \forall u, v \in U: \quad \alpha \cdot u + \beta \cdot v \in U$.
- 5) Niech $(V, \mathbb{K}, +, \cdot)$ - przestrzeń wektorowa, $v_1, \dots, v_k \in V$, $\alpha_1, \dots, \alpha_k \in \mathbb{K}$. Wektor postaci $\alpha_1 v_1 + \dots + \alpha_k v_k$ nazywamy **kombinacją liniową** wektorów $v_1, \dots, v_k$ o współczynnikach $\alpha_1, \dots, \alpha_k$.
- 6) Niech $(V, \mathbb{K}, +, \cdot)$ - przestrzeń wektorowa, $v_1, \dots, v_k \in V$. Wektory $v_1, \dots, v_k$ nazywamy liniowo niezależnymi wtedy i tylko wtedy, gdy

$$\forall \alpha_1, \dots, \alpha_k \in \mathbb{K}: \quad \alpha_1 v_1 + \dots + \alpha_k v_k = \bar{0} \quad \Rightarrow \quad \alpha_1 = \dots = \alpha_k = 0.$$

Wektory $v_1, \dots, v_k$ nazywamy liniowo zależnymi wtedy i tylko wtedy, gdy nie są liniowo niezależne, czyli $\exists \alpha_1, \dots, \alpha_k \in \mathbb{K}: \quad \alpha_1 v_1 + \dots + \alpha_k v_k = \bar{0} \quad \wedge \quad (\alpha_1 \neq 0 \vee \dots \vee \alpha_k \neq 0)$.

- 7) Niech $(V, \mathbb{K}, +, \cdot)$ - przestrzeń wektorowa, $A \subset V$, $A \neq \emptyset$. Wówczas zbiór

$$\text{lin } A := \{v \in V \mid v = \alpha_1 v_1 + \dots + \alpha_k v_k: \quad \alpha_1, \dots, \alpha_k \in \mathbb{K}, v_1, \dots, v_k \in A\}$$

nazywamy **powłoką liniową** zbioru A . Zbiór $\text{lin}\{v_1, \dots, v_k\}$ nazywamy **podprzestrzenią rozpiętą na wektorach** $v_1, \dots, v_k$, a wektory $v_1, \dots, v_k$ nazywamy **generatorami** tej podprzestrzeni.

Zadanie 1. Korzystając z definicji uzasadnij, że podany zbiór jest przestrzenią wektorową:

- a) $\mathbb{R}[x]_2$ z dodawaniem wielomianów i mnożeniem wielomianu przez liczby rzeczywiste,
- b) $\{f \in \mathcal{C}[a, b] : f(a) = f(b) = 0\}$ z dodawaniem funkcji i mnożeniem przez liczby rzeczywiste,
- c) zbiór macierzy rzeczywistych górnotrójkątnych stopnia 2 z dodawaniem macierzy i mnożeniem przez liczby rzeczywiste
- d) $\mathbb{Z}_3^2$ z dodawaniem $+_3$ po współrzędnych, oraz mnożeniem $\cdot_3$ przez skalary z $\mathbb{Z}_3$.

Zadanie 2. Sprawdź, czy zbiór W jest podprzestrzenią wektorową przestrzeni V :

- a) $W = \{(x, y, z, t) \in \mathbb{R}^4 : x + y - 2z - t = y - t = x - y + t\}$, $V = \mathbb{R}^4$,
- b) $W = \{(x, y, z, t) \in \mathbb{R}^4 : |x| = |y|, |z| = -|t|\}$, $V = \mathbb{R}^4$,
- c) $W = \{p \in \mathbb{R}[x]_3 : p(x) = p(-x)\}$, $V = \mathbb{R}[x]_3$,
- d) $W = \{p \in \mathbb{R}[x]_2 : p(1) = p'(0)\}$, $V = \mathbb{R}[x]_2$,
- e) $W = \{A \in M_{3 \times 3}(\mathbb{R}) : A = A^T\}$, $V = M_{3 \times 3}(\mathbb{R})$,
- f) $W = \{z \in \mathbb{C} : \operatorname{Re} z = \operatorname{Im} z\}$, $V = \mathbb{C}(\mathbb{C})$ oraz $V = \mathbb{C}(\mathbb{R})$,
- g) $W = \left\{ \begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix} : a + 2b = 0, -3c + b - a = 0, 2d - b - c = 0 \right\}$, $W = M_{2 \times 2}(\mathbb{R})$.

Zadanie 3. Zbadaj liniową niezależność wektorów:

- a) $v_1 = (1, 4, 3), v_2 = (-1, 2, -1), v_3 = (0, 6, 4)$ w przestrzeni $(\mathbb{R}^3, \mathbb{R}, +, \cdot)$,
- b) $v_1 = (1, 1, -1, 3), v_2 = (1, 4, 2, 0), v_3 = (1, 2, 0, 2)$ w przestrzeni $(\mathbb{R}^4, \mathbb{R}, +, \cdot)$,
- c) $f_1(x) = 1, f_2(x) = x, f_3(x) = \cos x$ w przestrzeni $\mathcal{C}(\mathbb{R})$,
- d) $w_1(x) = 3x^2 - 2x + 2, w_2(x) = 2x^2 - 2x + 2, w_3(x) = x^2 + x + 1$ w przestrzeni $\mathbb{R}[x]_2$,
- e) $A_1 = \begin{bmatrix} 2 & -1 \\ 3 & 0 \end{bmatrix}, A_2 = \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 2 & 1 \end{bmatrix}, A_3 = \begin{bmatrix} -1 & 0 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}, A_4 = \begin{bmatrix} 0 & 2 \\ -2 & 1 \end{bmatrix}$ w przestrzeni $M_{2 \times 2}(\mathbb{R})$.

Zadanie 4. Wektory u, w, v, z są liniowo niezależne w przestrzeni V . Zbadaj liniową niezależność wektorów $b_1 = u - w + 2z, b_2 = v + z - 3u, b_3 = 2w + v + z - u, b_4 = z - 2u + v$.

Zadanie 5. Wykaż, że wektory u, v są liniowo niezależne wtedy i tylko wtedy, gdy wektory $u + v$ i $u - v$ są liniowo niezależne.

Zadanie 6. Udowodnij:

- a) $\operatorname{lin}(\operatorname{lin} A) = \operatorname{lin} A$,
- b) $\operatorname{lin} A \cup \operatorname{lin} B \subset \operatorname{lin}(A \cup B)$,
- c) $\operatorname{lin}(A \cap B) \subset \operatorname{lin} A \cap \operatorname{lin} B$.